

PRAWO,
PARLAMENT
I EGZEKUTYWA

WE WSPÓŁCZESNYCH SYSTEMACH RZĄDÓW

Profesorowi

Jerzemu Stembrowiczowi

– Autorzy

PRAWO,
PARLAMENT
I EGZEKUTYWA
WE WSPÓŁCZESNYCH SYSTEMACH RZĄDÓW

KSIĘGA POŚWIĘCONA PAMIĘCI
PROFESORA JERZEGO STEMROWICZA

Redakcja naukowa
Stanisław Bożyk

Temida2
Białystok 2009

© Copyright by Temida 2
Białystok 2009

Rada Programowa Wydawnictwa Temida 2:

Leonard Etel, Marian Grzybowski, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kosikowski, Adam Lityński, Emil Pływaczewski, Stanisław Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sanetra, Halina Świączkowska, Bogdan Wierzbicki

Redaktor naukowy wydawnictwa: Halina Świączkowska

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakiegokolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978–83–89620–71–2

Recenzent:

Ewa Gdulewicz

Opracowanie graficzne i typograficzne:

Katarzyna Frąckiewicz

Projekt okładki:

Jerzy Banasiuk

Redakcja techniczna:

Jerzy Banasiuk

Korekta:

Bogumiła Manciewicz

Wydawca: Temida 2

Przy współpracy i wsparciu finansowym
Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

Spis treści

Od Redaktora9

Jerzy Stembrowicz – życie i działalność naukowo–dydaktyczna11

Bibliografia prac Profesora Jerzego Stembrowicza17

Część I

Kazimierz Działocha, Tomasz Zalasieński

„Określoność” przepisów prawa jako przedmiot kontroli konstytucyjności
prawa w poglądach Trybunału Konstytucyjnego35

Leszek Garlicki

Ponadnarodowa kontrola stanów nadzwyczajnych
(na tle Europejskiej Konwencji Praw Człowieka)52

Andrzej Jackiewicz

Uwagi na temat „niedomknięcia” źródeł prawa powszechnie obowiązującego
w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.61

Lech Jamróz

Refleksje nad ustrojową pozycją Senatu RP70

Jarosław Matwiejuk

Konstytucyjna regulacja statusu jednostki w Polsce (zarys ewolucji).....86

Jacek Mazur

Główne rodzaje najwyższych organów kontroli100

Teresa Mróz

Własność prywatna jako podstawa konstytucyjnej zasady
wolności gospodarczej118

<i>Andrzej Nowakowski</i> Nikotynizm w świetle polskiego prawa (zwłaszcza karnego i administracyjnego)	129
<i>Ryszard Piotrowski</i> Konstytucja i uniwersytety	150
<i>Wojciech Sokolewicz</i> Funkcje sił zbrojnych. Konstytucja i rzeczywistość	162
<i>Janusz Stankiewicz</i> Problematyka finansów publicznych w konstytucjach II RP.....	179
<i>Andrzej Szmyt</i> W sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach	190
<i>Janusz Szymański</i> Funkcje i charakter ustawy ratyfikacyjnej w świetle Konstytucji RP	196
<i>Zbigniew Witkowski</i> Kilka uwag na tle poselskiego projektu ustawy o zmianie Konstytucji RP z 1997 r. zawartego w druku sejmowym nr 433 z 26 lutego 2008 r., proponującego zniesienie parlamentarnego immunitetu formalnego	219

Część II

<i>Stanisław Bożyk</i> Parlament a egzekutywa w systemie ustrojowym dominium (Australia, Kanada, Nowa Zelandia)	229
<i>Mirostlaw Granat</i> Pojęcie demokracji konstytucyjnej we francuskiej doktrynie ustrojowej.....	252
<i>Marian Grzybowski</i> Wolność wypowiedzi, wolność publikacji i dostęp do dokumentów publicznych na tle ewolucji szwedzkich aktów konstytucyjnych.....	259
<i>Grzegorz Kuca</i> Pozycja ustrojowa i funkcje Zgromadzenia Krajowego – parlamentu Republiki Węgierskiej (1990–2008).....	272
<i>Tadeusz Mołdawa</i> Struktura i zasady funkcjonowania rządu Hiszpanii.....	291

<i>Artur Olechno</i> Prawne formy działania prezydenta Ukrainy	301
<i>Krzysztof Prokop</i> Dyktatura brytyjskiego gabinetu w czasie I wojny światowej.....	316
<i>Paweł Sarnecki</i> Konstytucyjna pozycja prezydenta wybieranego przez parlament w państwach Europy Środkowo–Wschodniej	330
<i>Wiesław Skrzydło</i> Największa nowelizacja konstytucji V Republiki (z dnia 23 lipca 2008 roku)	346
<i>Eugeniusz Zwierzchowski</i> Rola Federalnego Urzędu Kanclerskiego w procesie realizacji konstytucyjnych funkcji kanclerza i gabinetu.....	358

Od Redaktora

W dniu 8 lutego 2009 roku upłynęło dwadzieścia lat od śmierci Profesora Jerzego Stembrowicza, jednego z najwybitniejszych polskich konstytucjonalistów okresu powojennego. Przez niemal całe dorosłe życie był On związany z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, na którym zdobywał kolejne stopnie w swojej karierze naukowej. Od 1977 roku Profesor Jerzy Stembrowicz pracował również w ówczesnej Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku, gdzie prowadził wykłady oraz seminaria magisterskie na Wydziale Administracyjno–Ekonomicznym, pełniąc zarazem w latach 1981–1983 funkcję dziekana tego Wydziału.

Profesor Jerzy Stembrowicz odszedł w szczególnym momencie historycznym, bowiem w tym czasie rozpoczęły się w Warszawie obrady „Okrągłego Stołu”. Zainicjowany wówczas proces istotnych przemian politycznych i ustrojowych doprowadził w efekcie do narodzin wolnej, demokratycznej Polski, o którą Profesor Stembrowicz walczył nie tylko w Powstaniu Warszawskim, ale także w ramach opozycji antykomunistycznej oraz podejmując się w sierpniu 1980 roku roli doradcy Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Stoczni Gdańskiej.

Prezentowane tu opracowanie ma na celu uczczenie pamięci Tego znakomitego uczonego oraz cenionego nauczyciela akademickiego, który był w białostockim środowisku naukowym twórcą i pierwszym kierownikiem Katedry Prawa Konstytucyjnego. Autorami prac umieszczonych w Księdze są głównie przyjaciele, współpracownicy i uczniowie Profesora Stembrowicza z Uniwersytetu w Białymstoku oraz z innych ośrodków akademickich.

W Księdze opublikowane zostały 24 opracowania, które podzielono na dwie części. W części pierwszej znalazły się prace o charakterze ogólnym oraz obejmujące zagadnienia z zakresu polskiego prawa konstytucyjnego, natomiast część druga zawiera prace poświęcone współczesnym systemom rządów. Pod względem tematycznym prace te w większości nawiązują do problematyki, która stanowiła zasadniczy nurt badań naukowych Profesora.

Wszystkim Autorom, którzy podjęli się uczestnictwa w tym przedsięwzięciu wydawniczym, składam serdeczne podziękowania.